

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Datum 27 september 2024
Onderwerp Consultatie Besluit handreiking voor een veilig ontwerp en het veilig
Vertrouwelijkheid openbaar

Geachte heer/mevrouw,

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid te reageren op de internetconsultatie voor het Besluit handreiking voor een veilig ontwerp en het veilig bedienen van kernreactoren. Dank voor de mogelijkheid die ons als veiligheidsregio's hiermee wordt geboden.

Voor een veilige en gezonde leefomgeving is het belangrijk om wettelijke regelingen ten aanzien van handreiking voor een veilig ontwerp en het veilig bedienen van kernreactoren te bestuderen en te becommentariëren in het kader van onze adviesrol als veiligheidsregio's ten aanzien van fysieke veiligheid, waaronder omgevingsplannen. Vanuit dit oogpunt levert onze reactie een bijdrage aan het versterken van een veilige en gezonde leefomgeving voor, tijdens en na voltooiing van het proces van het ontwerpen en bouwen van kernreactoren.

Wij hebben de consultatie Besluit handreiking voor een veilig ontwerp en het veilig bedienen van kernreactoren bekeken vanuit de optiek van ruimtelijke inpassing, vergunningverlening, toezicht en advisering (brand)veiligheid. Daarnaast speelt de veiligheidsregio een rol bij incidentbestrijding in brede zin. Daarom hebben wij met name gekeken naar het waarborgen van veiligheid, het communiceren van (bijna) ongevallen en het bestrijden van incidenten m.b.t. fysieke veiligheid.

Op uw vraag op welke punten de toepassing van de risicogerichte aanpak kan worden verduidelijkt willen wij reageren op een viertal punten, welke hieronder nader worden geaduid.

- 1) Informatie over mogelijke ongeval scenario's
- 2) Informatie over mogelijke bestrijding van calamiteiten door hulpverleners
- 3) Het onderscheid in risico's tijdens de bouw van ten opzichte van een reactor in bedrijf.
- 4) Onderbouwing ten behoeve van eisen in relatie tot natuurrampen.

Ad1)

Het veiligheidsconcept van kernreactoren is gebaseerd op het concept van gelaagde veiligheid.

Het is belangrijk dat hierbij wordt gekozen voor inherent veilig (100% veilig) in plaats van hoge betrouwbaarheid. Dit geldt zeker in relatie tot de kans op kernsmelt.

Alarmeer de calamiteitenorganisatie vanaf het begin bij ongevallenscenario's waar radioactieve stoffen betrokken (kunnen) zijn. Draag hierbij zorg dat de inhoudelijke informatie:

- op hoofdlijnen bekend is;
- de worst-case effecten bekend zijn en de mitigerende maatregelen (indien van toepassing) benoemd zijn¹;
- de (mogelijke) aanwezigheid van andere gevaarlijke stoffen bekend is en voorzien wordt van duiding van het risico en het potentiële effect;
- de maximale omvang van de verschillende categorieën radio-actiefval, het transport van dat radio-actiefval en de systeemveiligheid van opslag en beheer inzichtelijk zijn.

Ad2)

In de handreiking wordt de 'gelaagde veiligheid' beschreven waarbij men ervanuit gaat dat ongevallen praktisch worden uitgesloten. Het is ons inziens zaak om in de handreiking aandacht te besteden aan het scenario waarbij er toch sprake is van ongevallen met een radioactief effect buiten de reactor. Waarbij moet worden beschreven waar calamiteitenorganisaties rekening mee moeten houden en hoe de samenwerking met de interne organisatie verloopt.

Het bestuur van de veiligheidsregio kan op grond van artikel 31 lid 1 van de Wvr een inrichting, die in geval van een brand of ongeval bijzonder gevaar kan opleveren voor de openbare veiligheid, aanwijzen als bedrijfsbrandweer plichtig of dat er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid en er dus een bedrijfsbrandweerrapport moet worden ingediend. Het zou in onze ogen beter zijn dat deze instellingen altijd proactief een bedrijfsbrandweerrapport bij de veiligheidsregio moet indienen

Ad3)

De handreiking beschrijft zowel het ontwerpen als het in gebruik nemen van de kernreactor. In de handreiking is geen onderscheid waar te nemen in de veiligheidsmaatregelen tijdens het ontwerp of tijdens het gebruik. Wij zijn van mening dat de handreiking hierin onderscheid moet maken.

Ad 4)

Gelet op de onzekerheden in relatie tot de verandering van het klimaat gedurende (naar verwachting) de komende decennia, vinden wij het noodzakelijk dat scenario's die een relatie hebben met extreme natuurlijke omstandigheden gebaseerd zijn op de laatste wetenschappelijke kennis en inzichten en dat het beschermingsniveau tegen die omstandigheden tijdig wordt aangepast.

De onderbouwing in relatie tot natuurrampen moet gebaseerd zijn op de laatste internationaal vastgestelde verwachtingen met betrekking tot de klimaatontwikkeling.

De door het KNMI geduide gevolgen voor het klimaat in Nederland (of indien beschikbaar voor de specifieke regio met daarin de locatie van de kernreactor) worden verwerkt in de natuurramp scenario's (zie <https://www.klimaat-effectatlas.nl/nl/>).

¹ Al tijdens de fase van ruimtelijke planning is het belangrijk te weten welke reikwijdte een ongeval met kernsmelt kan hebben in relatie tot toepassen van Jodium-profylaxe, schuilen, evacueren, noodzakelijke vernietiging van landbouwgewassen en bodem- en watergebruik ten behoeve van de voedselvoorziening na de ongewenste gebeurtenis.

Uiterlijk binnen één jaar na het verschijnen van nieuwe duiding van klimaat gevolgen voor Nederland, worden de natuurrampscenario's bijgesteld en de gevolgen voor de veiligheid inzichtelijk gemaakt.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn. Mocht deze reactie vragen bij u oproepen, dan kunt u contact opnemen met de secretaris van de vakraad Brandveiligheid via info@brandweernederland.nl